

بررسی تداوم تأثیر آموزش بهداشت بر کیفیت زندگی بیماران با عمل جراحی بای پاس عروق کرونر

طاهره دهداری، طاهره هاشمی فرد، دکتر علیرضا حیدرنیا، دکتر انوشیروان کاظم نژاد*

* دانشکده بهداشت، دانشگاه تربیت مدرس

چکیده

سابقه و هدف: این پژوهش با هدف بررسی تداوم تأثیر آموزش بهداشت بر کیفیت زندگی بیماران با عمل جراحی بای پاس عروق کرونر انجام شده است.

مواد و روشها: در این پژوهش ۷۰ بیمار با تشخیص آترواسکلروز عروق کرونر، که جهت انجام عمل جراحی بای پاس عروق کرونر بستری شده بودند، به صورت تصادفی انتخاب و به دو گروه آزمون و شاهد تقسیم شدند. در پایان سال اول ۷ بیمار از مطالعه خارج شدند و بطور کلی ۶۳ بیمار در مدت یک سال در مطالعه بودند. در مرحله بعد پرسشنامه اطلاعات دموگرافیکی و پرسشنامه استاندارد کیفیت زندگی Nattingham Health Profile برای هر دو گروه تکمیل شد. برای گروه آزمون برنامه ریزی آموزشی مطابق با مدل میکو انجام گردید. جهت فاز دوم مدل برنامه ریزی آموزشی میکو آگاهی، نگرش و عملکرد دو گروه توسط پرسشنامه مورد سنجش قرار گرفت. پس از اجرای برنامه آموزشی بیماران به مدت یکماه و یکسال بعد پیگیری شدند و مجدداً برای دو گروه پرسشنامه ها تکمیل شد. داده های پژوهش توسط نرم افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای مشخص شدن تداوم تأثیر آموزش بر کیفیت زندگی بیماران از Repeated Measurement ANOVA استفاده شد.

یافته ها: کیفیت زندگی محاسبه شده با پرسشنامه NHP در ابعاد انرژی، خواب و انزوای اجتماعی در گروه آزمون از روند معنی داری در مقایسه ۳ مقطع زمانی نسبت به گروه شاهد برخوردار بود.

نتیجه گیری: مطالعه نشان داد که آموزش بهداشت دارای تأثیر مداوم بر کیفیت زندگی بیماران با عمل جراحی بای پاس عروق کرونر بود.

واژگان کلیدی: کیفیت زندگی، عمل جراحی بای پاس عروق کرونر، آموزش بهداشت.

مقدمه

در سالهای اخیر موفقیت‌های چشمگیری در کاهش عوارض و مرگ و میر ناشی از حوادث حاد کرونر حاصل شده است. با این حال امکان درمان فرآیند زمینه ساز یعنی آترواسکلروز و پیشگیری از عوارض حاد آن، چالش بزرگی برای محققین محسوب می شود (۳). آمارها در سطح جهانی نشان می دهد که اعمال جراحی قلب معمولترین نوع جراحی قفسه سینه را تشکیل می دهد (۴). تعداد اعمال جراحی بای پاس عروق کرونر در ایالات متحده از ۱۸۰۰۰۰ مورد در سال ۱۹۸۳ به ۳۰۰۰۰ مورد در سال ۱۹۹۳ رسیده است (۵). جنبه های مختلف کیفیت زندگی در بیماران متفاوت اهمیت خاصی دارد. در بیماریهای مزمن به خصوص به علت طول مدت و شدت

در میان بیماریهای غیرواگیر، بیماریهای قلبی - عروقی مهمترین علت مرگ و ناتوانی در کشورهای در حال توسعه تا سال ۲۰۲۰ شمرده می شوند (۱).

طبق گزارش WHO در مارس ۲۰۰۲ (فرودین ۸۱) ۲۲ درصد علل مرگ و میر در دنیا و ۳۵ درصد علل مرگ و میر در ایران (۹۱ هزار نفر) ناشی از بیماریهای قلبی - عروقی است (۲).

آدرس نویسنده مسئول: تهران، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده بهداشت، طاهره دهداری

(email: dehdarit@yahoo.com)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۳/۷/۷

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۳/۱۲/۹